

LIST IZLAZI TJEDNO. GODISNJA PRET-
PLATA 30 DIN. ZA INOZEMSTVO 60.—
OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA VIII.

BROJ 36.

Sibenik, 5. rujna 1937.

RUKOPISI SE NE VRAĆAJU — ADRESA

UREDNIŠTVA I UPRAVE: SIBENIK pp. 17.

Naše škole

Sada, kada se, nakon dužeg ljetnog odmora, opet otvaraju širom vrata školskih zgrada, dobro će biti dvije tri reči i o našoj školskoj omladini.

Štošta nas više ne zadovoljava. Nismo zadovoljni ni s poslodavcima, ni s trgovcima, ni s politikom, — kao ni s mjesnim upravama. Pa, naravno, ne možemo biti zadovoljni ni s omladinom koja pohada osnovne, stručne, srednje i visoke škole, da u njima nakupi znanja za teški savremeni život.

Ne možemo baš uvijek tvrditi da je znanje današnje školske omladine nedostavno, površno i plitko. Ima i danas površnjaka i nezalica, kao što ih je uvijek bilo, ali ima i mladeži s obilnim znanjem. Nego, kada tu govorimo o nezadovoljstvu, u prvom redu mislimo na slabe uzgojne rezultate današnje škole. Mislimo na pokvarenost, na čudoredne zablude u mišljenju i djelovanju.

Što se tiče uzgoja, najveće se nade polažu u roditeljski dom. Zato se najviše i više na roditelje, kad im djeca zabrazde i zalutaju među klance raznih mana i slabosti. Ali i tu moramo biti oprezni i stvarni. Jer ima idealno dobrih roditelja koji posvećuju mnogo brige uzgoju svoga poroda, pa ipak njihove brige ostaju, uglavnom, neplodne kao i ono zrnje koje je palo na tvrdi kamen.

A zašto je tako? — Jer roditelji nisu jedini uzgojitelji svoje djece. Uzgaja ih i ulica, i društvo, kojekakve zabavne priredbe, i to drugih stvari. Međutim, poslije roditelja, najveći upliv na uzgoj mladeži imaju škole. Slobodno ćemo i otvoreno reći: Zato ne možemo biti zadovoljni sa školskom omladinom, jer škola, školski uzgojitelji i čitav školski uzgojni sustav ne odgovara načelima zdravoga razuma i poštenoga srca.

Što bismo rekli o roditeljima koji bi svoju djecu, mjesto da ih vode prema vrhuncima dobrote i istine, svijesno i hotimično gurali u blato bara i kaljuža, a onda se nasladili njihovoj prljavštini? O sudili bismo ih na lomaču i stup sramote kao najgore provalnike i grabežne zločince! — Ako ne baš tako, a ono nešto slično mogli bismo reći i za naše škole.

Najprije nismo zadovoljni sa školskim knjigama; osobito se ta primjedba odnosi na srednjoškolske

„Dr Maček budno bdije nad sudbinom Hrvatske!“

22. VIII. t. g. održana je u Novoj Gradiški velika skupština b. HSS., kojoj je sudjelovao kao izaslanik dra Mačka hrv. nar. zastupnik g. dr Žiga Scholl. On je u svom govoru među ostalim kazao i ovo: „Predsjednik i vođa dr Maček poručuje vam, da on budno bdije nad sudbinom Hrvatske i da će poduzeti uz vašu pomoć sve, da zajednički postignemo cilj, za kojim teži sav hrvatski narod — — —“

Zatim je dr Scholl oštro govorio protiv komunista te je kazao: „Hrvatski radnici nisu za svoju zastavu htjeli uzeti crvenu krpu, jer je ona znak tiranije i apsolutizma. U Sovjetskoj Rusiji, gdje vlada ta zastava, radi se tobože u ime radnika, a u stvari bez radnika i protiv radnika. Tamo radnik mora kulučiti. Osim to-

ga ni ona prava, koja se radnicima priznaju u ostalim državama, koje nisu apsolutističke, kao na primjer pravu štrajka, ne priznaje se sovjetskim radnicima u njihovoj tobože radničkoj državi. Posljednje sudske rasprave u Sovjetskoj Rusiji pokazale su, da su sovjetski vode izdavali ne samo svoju zemlju, nego i svoju ideologiju, a to mogu učiniti ljudi, koji nemaju nikakvoga moralnog osjećaja. I kod nas se htjelo, da hrvatsko radništvo bude komunističko, samo da ne bude hrvatsko. Htjelo se na taj način pred ostalim svijetom kompromitirati hrvatsko radništvo i hrvatski narod, a to bi bila polazna točka za neke druge akcije, uperene protiv hrvatskog naroda. Ali, hrvatsko radništvo znalo je, da ne može ostvariti svoje opravdane zahtjeve bez hrvatskog seljaštva i hrvatskog građanstva“.

Tko će donijeti spas Španjolskoj?

Dva kardinala, šest nadbiskupa i 35 biskupa Španjolske u svom zajedničkom pismu biskupima čitavoga svijeta ističu još i ovo:

Španjolski komunisti, koji su bili kao opsjednuti perverznom idejom orijentalnoga boljševizma u svojoj golemoj većini su, kad su pali u ruke nacionalista i kad su bili osuđeni na smrt, tražili svećenika i izmirivali se s Bogom. Umirali su žaleći svoja zločinstva. Zar to nije svim ljudima dobre volje dokaz, da je komunizam velika zabluda?

Neki strani listovi su za sve te događaje okrivljivali Crkvu u Španjolskoj. Oni je optužuju, da je izazvala rat i da je konspirirala skupa sa buntovnicima. Sasvim obratno. Ona je bila progonjena i prije početka rata. Ona je bila žrtva jedne strane i prije sukoba. Crkva nije tražila sukob. Ona je molila i moli, da bi mir bio što prije uspostavljen.

Rat je uvijek vrlo veliko zlo, koje često posljedice pobjede nikada ne nadoknađuju. No rat je ipak ponekad

herojski lijek, koji je jedini u stanju, da uspostavi pravdu i vladu mira.

Jedino trijumf nacionalističkoga pokreta može u Španjolskoj donijeti pravednost i mir. Jer koji je stvarni, duboki razlog revolucije? To je pomanjkanje vlade, i to nacionalne vlade.

Vlast je prepustila svoju ulogu masi. Jedna strana velika vlast (Rusija) suradujući sa Pučkom frontom pomagala je novcima nered i nastojala je oko odnarođenja Španjolske. Zemlja je sve više i više srtala u anarhiju. U času, kada je izbio ustanak, da bi se spasilo opće dobro, preostala je samo upotreba sile. Druge pomoći nije bilo.

Nacionalni i vojnički ustanak je u svijesti puka imao dvostruko korijenje. Na jednoj strani je bio snažni patriotski osjećaj, koji je u ustanaku vidio jedino sredstvo, da se Španjolska spasi od propasti i da se pridigne. Na drugoj strani je bio vjerski osjećaj, koji je u ustanku vidio

snagu, koja će uništiti neprijatelje Crkve, i koji će biti jamstvo kontinuiteta vjere i vjerske organizacije.

Episkopat se u godinama prije građanskoga rata stavio na stranu zakonitih vlasti. No legitimitet posljednjega parlamenta bio je dvojben. U čitavim pokrajinama je iskrivljena narodna volja. Strane vlasti i protuzakonite organizacije radile su na rušenju poretka i išle su za nasilnom uspostavom komunizma. Javne vlasti, i ako su bile upozorene, nisu ništa učinile, da bi poduprle pobornike nacionalnoga pokreta, koji su predlagali zakonita sredstva, kojim bi se narod morao oduprijeti neizbježivoj komunističkoj revoluciji.

Kako bi Crkva kod takvoga stanja stvari mogla ostati ravnodušna i neutralna u dosadašnjem sukobu? Ona to ne može radi svoje nauke, radi svoga duha, radi smisla za očuvanje dobroga, što već postoji, kao i radi iskustava u Rusiji. Na jednoj strani uklanjaju Boga, čije djelo u svijetu predstavlja i realizira Crkva; napadaju se njezini članovi, njezina prava i njezina dobra. Na nju se oboriše takva zla, da je teško vjerovati, da gora među ljudima mogu postojati. Na drugoj strani, usprkos svim ljudskim slabostima, postoji veličajni pokret za čuvanje staroga španjolskog i kršćanskog duha. Ako je i nacionalni pokret imao ekscesa, biskupi te ekscese osuđuju u ime pravde i kršćanske ljubavi. No i tada upozoravaju na golemu razliku, koja dijeli komuniste i nacionaliste, kad se radi o shvaćanju i primjeni načela pravde.

Danas, još više nego na početku revolucije, nema druge nade, da će biti uspostavljena pravda, mir i sve blagodati, koje od njih dolaze, osim ako uspije nacionalni pokret. Protivna strana, usprkos svim nastojanjima ljudi u vladi, ne pruža nikakvoga jamstva za političku i socijalnu stabilnost.

Ne uskraćujući izraze divljenja prema građanskim i vjerskim tekovi-

koji dodiruju vjersko obrazovanje katolika.

ŠIRITE „KATOLIK“

Iskustvo je gorko. I na temelju tog iskustva uvrštene su u novi konkordat i ove odredbe:

»Školski udžbenici neće sadržavati ništa, što bi bilo protivno vjerskim načelima i osjećajima učenika katolika. — U školama, koje pohađaju isključivo ili u velikoj većini učenici katolici, učitelji će također biti katolici u granicama mogućnosti, naročito za predmete

ČITAJTE „KATOLIK“

No kad bi se sve to i izvršilo, nama ipak ostaju kao ideal i najbolji jamac čestitog uzgoja: naše katoličke vjerske škole. Nešto ih već imamo, ali još premalo. Premalo samo po sebi, a još manje u omjeru s drugim državama, kao što su Belgija, Holandija, Francuska i Amerika.

Međutim, dok stvari stoje ovako, moramo se boriti za čistoću mladih dačkih duša u obiteljima, u društvima, na ulici — — — — — ! S ustrajnom i smišljenom borbom uvijek se nešto postizava!

lg.

nama baskijskih katolika, biskupi osuduju sljepoću nekih baskijskih vođa, koji su se oglašili pozivu sv. Oca, koji osuđuje neslogu među katolicima i svaku suradnju sa komunistima.

Sedam čudesnih ozdravljenja u Lurdu

Prošlih dana priređeno je 67. francusko narodno hodočašće k svetištu čudotvorne Majke Božje u Lurdu. Tom prilikom stiglo je u Lurd preko 20 hodočasničkih vlakova iz svih krajeva Francuske. Među hodočasnici-ma bilo je preko 300 bolesnika, od kojih je većina bila teško bolesna na najrazličitijim bolestima: tuberkulozi, lupusu, raznim vrstama raka, paralizi, tako zvanom Pottovoj bolesti, tabesu, meningitisu, abscesima hrptenjače, sklerozi, teškim opeklinama i t. d. Na svim postajama bile su milosrdne sestre sa brojnim liječnicima, koje su pomagale i krijepile bolesnike, koji imaju sada u željezničkim vagonima najmodernije uredene postelje i potpunu opskrbu.

U Lurd su vlakovi stigli 17. VIII. t. g. Svaki dan su se služile svećane sv. Mise, a hodočasnici su posjećivali donju i gornju baziliku Marijinoga svetišta, kalvariju, kapelu Bernardice, spomenik Djevice, kraljice mira, i sudjelovali u procesijama s Presvetim, oko koga su išli generali, na čelu im general Puo i general De La Garrique. Prisutan je bio i načelnik Lurda, senator Fourcade, senator Rillard i senator Juigne, grof de l' Epinois i drugi dostojanstvenici. Bili su tu i avijatičari sa svojim vojnim svećenicom g. Guy Bougerolom.

23. VIII. t. g., kada su bolesnici na nosilima bili sabrani oko špilje i dok su se k nebu dizale molitve, litanije, prošnje i uzdisaji bolesnika te njihove rodbine i prijatelja, i pošto je svršio blagoslov s Presvetim — u tom najnapetijem trenutku dogodilo se sedam čudesnih ozdravljenja. Svi slučajevi bili su odmah ispitani i registrirani u liječničkom uredu. Ozdravili su: gdica Navares, Cehedić, Mignon, Mierge, Desmont, gđa Petroničić i g. Carriere. Gdica Desmont imala je peritonitis tuberkulozu, gđa Petroničić tuberkulozu jetara, g. Carriere tako zvanu Pottovu bolest. Sve su bolesti bile teške.

Nastalo je oduševljeno klicanje nepregledno prisutne mase sa gorućim svijecama u rukama. Još zanosnije se pjevalo: „Zdravo, zdravo Marijo!“ te jaki i prodorni: „Vjerujem u jedinoga Boga!“

Socijalno zrnje

PREKOBROJNI SATOVI RADA U SOVJETSKOJ RUSIJI.

Časopis „Problem di sindikalis“ objavio je u svom broju od lipnja o.

g. članak pod naslovom: „Borba protiv prekobrojnog rada je najpreči zadatak sindikata.“

U ovom članku doslovno stoji, da u velikom broju poduzeća radničko zakonodavstvo trpi najteže zlopotrebe. Tako je u toku prošle godine bilo u električnim centralama „Elektrosila“ i „Lenjinski“ 342 hiljade 971 sat prekoverenog rada u prvoj i 507 hiljada 154 u drugoj tvornici. Za isto vrijeme broj satova prekobrojnog rada u tvornici „Kirovski“ u Lenjingradu iznosio je 1 milijun 779 hiljada 877. U tvornici traktora u Čeljabinsku bilo je prekoverenog rada za 47 hiljada 888 satova u prosincu prošle godine, a 50 hiljada satova u siječnju o. g.

„Najčešće, kaže se dalje u ovom članku, prekovereni rad nije biomotivisan nekom naročitom potrebom. Između ostalih zlopotreba u tvornici „Elektrosila“ jedan dio radnika u ateljeu br. 49 morao je da radi cijeloga dana, iako je bio posvećen odmoru. Sta više od 8 sati do podne ovi radnici su sjedili skrštenih ruku u tvornici, jer mehaničar, koji je imao da stavlja mašine u pogon, nije došao na dužnost. Radnik Kuricin iz ove iste tvornice rekao je javno na sindikalnom skupu: „Da je u prosincu 1936. i siječnju 1937. god. bilo samo dva dana odmora mjesečno.“

„Prema izloženoj vidi se, da postoji običaj, da radnici rade i u dane, određene za odmor. Tako se desilo i u tvornici traktora u Čeljabinsku: polovina radnika topionice morala je da ostane kod posla i za vrijeme odmora.“

Prekovereni rad se određuje bez ikakva reda, kako žele pojedini šefovi odjeljaka. U tom pogledu ne postoji nikakva kontrola. Prekovereni rad se ne plaća!..“

PROŠIRENJE RADNIČKOG OSIGURANJA

Kako je poznato, do sada su radnici bili osigurani samo za slučaj obojenja i nezgode pri radu, a sa 1. t. mj. osiguranje je prošireno i za slučaj iznemoglosti, starosti i smrti. Ovo prošireno osiguranje može se nazvati penzijskim osiguranjem, jer se novim doprinosima uvodi osiguranje radnicima, da u starosti imaju barem najnužnije za prehranu.

Novom osiguranju, odnosno plaćanju doprinosa za to osiguranje, podložni su svi radnici osim onih, koji su stariji od 70 godina ili koji su onesposobljeni za privredivanje uslijed bolesti ili drugih mana. Izuzeti su također oni radnici, koji već dobivaju godišnje neku penziju ili rentu preko 1.500 Din, i namještenici, koji su osigurani kod Penzionog zavoda u Ljubljani. Kod prijavljivanja radnika Okružnom uredu treba u buduću naznačiti za svakoga, ako nije podložan ovom novom osiguranju, što se uredu mora i dokazati.

Plaćanje doprinosa i za novo osiguranje vrši poslodavac, koji može da odbije radniku polovicu toga doprinosa. Visina pak ovoga prinosa izračuna se tako, da se ukupni iznos prinosa za bolest pomnoži sa 3 i dobiveni umnožak podijeli sa 7.

Uvođenjem ovoga novog radničkog osiguranja nastupa za radništvo jedno veliko poboljšanje, koje će se s vremenom povoljno osjetiti u svim krajevima, jer će radnici, kad ostare, moći da se sami uzdržavaju.

SKUPOČA U SOVJETSKOJ RUSIJI

Državne trgovine u Moskvi izvjesile su nedavno službene cijenike, iz kojih se vidi, da u Sovjetskoj Rusiji vlada velika skupoća. Muška košulja stoji 40 do 50 rubalja, odijelo 600 do 2.400 rubalja, platnene cipele 180, kožnate 250 rubalja. Kilogram šunke stoji 20 rubalja, limun 2 i po rublja. Mjesečni dohodak inženira iznosi 600 do 900 rubalja, kvalificiranoga radnika 300 do 450 rubalja, nekvalificiranoga 200 rubalja!

BISKUP POSREDNIK IZMEĐU RADNIKA I POSLODAVACA

Američkoga biskupa Schremsba zamolili su nedavno radnici i poslodavci jednog industrijskog poduzeća, da posreduje u sukobu, koji je nastao između njih.

ZIVOT S CRKVOM

Crkveni kalendar

Nedjelja, 5. IX.: *Sesnaesta nedjelja po Duhovima.* — Sv. Lovrinac Justinijan, patrijarha. Rodio se u Veneciji g. 1381. Već kao dječak govorio bi: „Ne boj se majko! Vidjećeš, da ću postati veliki Božji službenik.“ Tako je i bilo. Odreče se svijeta i stupi u svećenički stalež. Kasnije postao je biskup i mletački patrijarha. Isticao se za cijeloga života darežljivošću i ljubavlju prema siromasima te jednostavnim i priprostim životom. Umro je 1455.

Ponedjeljak, 6. IX.: Sv. Zaharija. Danas sv. Crkva slavi uspomenu sv. Zaharije proroka.

Utorak, 7. IX.: Bl. Marko Krizin. Rodio se u Križevcima. Bio je kanonik u Ostrogonu. Mnogo je radio oko obraćenja kalvinaca u Madarskoj. Godine 1619. kalvinci ga uhvatiše i zajedno sa dva Isusovca podnese mučeničku smrt. Bl. Marko bio je proglašen blaženim zajedno sa svoja dva druga g. 1905.

Srijeda, 8. IX.: *Mala Gospa.* — Rodeo Bl. Dj. Marije. Danas sv. Crkva slavi spomen onog sretnog dana, kada se porodila na ovaj svijet Bl. Dj. Marija od pobožnih roditelja sv. Joakima i sv. Ane. Današnji blagdan nekoć je bio zapovjedni, ali sada više nije.

Četvrtak 9. IX.: Sv. Dorotej i Gorgonij, mučenici. Obojica bljahu komornici cara Dioklecijana. Radi neustrašivog ispovjedaanja sv. vjere i na samome carskom dvoru, bijahu strmoglavce obješeni, a zatim s proparanim trbuhom, punim soli i kvassine, bačeni u oganj.

6. Na staciji

Prva stvar, što me začudila, kad sidoh s parobroda, bila je, što ne opazih nigdje nijednoga nosača. „Lijepa je i ta!“ — rkeoh u sebi. „Tko će mi sada pokazati put i ponijeti kovčeg, koji je sigurno tež od mene“. Barem te kod nas dočeka čitav špalir i sve ti ovacije prave pozivljućići te u sve hotele.

Srećom opazih jednu kočiju, natovarih na nju svoju prtljagu, rekoh riječ „štacija“ i za 3 minute bili smo već na peronu. Istom sad osjetih, da sam u tudem svijetu, jer mi je jezik, zbog nepoznavanja jezika, zapeo, kad htjedoh upitati kočijaša, koliko traži za plaću. On opazivši me u neprilici ispruži deset prsta, što je značilo 10 lira. Nije bilo druge nego dati, iako me zapanjilo, da kočijaš za 3 minute naplaćuje 23 Din. Ajde da, rekoh, dobro se u Italiji zaraduje, pa odlučih, da ću odsada sam nositi svoju prtljagu.

Na staciji naidoh opet na neprilike. Udoh da popijem kavu, jer me je prazan želudac svojim cviljenjem odavna na ganuće pobuđivao. Talijanski sam natučao toliko, da sam nekoliko glagola znao reći u infinitivu, nekoliko imenica u nominativu, a one druge manje riječi nadomjestah gestima ruke. Udoh dakle odvažno i sjedoh za stol. Pristupi poslužnik, nešto promuća, što se nisam ni nadao,

Petak, 10. IX.: Sv. Petar Klaver. Kao Isusovac radio je preko 40 godina među crnačkim robljem u Južnoj Americi. Bio je apostol u pravom smislu riječi. Slavi se kao zaštitnik crnačkih mistija.

Subota, 11. IX.: Sv. Proto i Hijacint, blizanci i po rođenju i po mučeničkoj smrti. Na kršćanstvo ih je obratio Helen, biskup grada Aleksandrije. Za vladanja cara Galijena pođnijeli su mučeničku smrt, jer nijesu htjeli primijeti žrtvu krivim poganskim bogovima.

XVI nedjelja po Duhovima

Čitanje poslanice blaženoga Pavla apostola Efežanima. (3. 13—21). — Braćo! Molim vas da ne klonete duhom zbog mojih stradanja za vas, to su slava vaša. Zato prigibam koljena svoja pred Ocem Gospodina našega Isusa Krista, od koga se nazivlje svako oćinstvo na nebu i na zemlji da vam dade po bogatstvu slave svoje krepošću se ojačati Duhom Njegovim za unutrašnjeg čovjeka. da Krist prebiva u srcima vašim te budete u ljubavi ukorijenjeni i utemeljeni, da biste mogli razumjeti sa svima svetima koja je širina i dužina, i visina i dubina, i poznati ljubav Kristovu, koja nadilazi svako poznanje, da se napunite svakom puninom Božjom. A Onome koji može učiniti i preko onoga što ištemo ili shvaćamo, po sili koja djeluje u nama. Njemu slava u Crkvi i u Kristu. Isusu kroz sve naraštaje u vijek vjeka. Amen.

† Slijedi sv. Evanđelje po Luki (14. 1—11). — U ono vrijeme kad ude Isus u subotu u kuću nekoga poglavice farizejskoga, da blaguje kruh, oni Ga promatrahu. I gle, nade se pred Njim neki čovjek koji je imao vodenu bolest. I odgovarajući Isus reče zakonoznancima i farizejima govoreći: Je li dopušteno u subotu liječiti? A oni su šutjeli. On ga pak uze i ozdravi ga te ga otpusti. On odgovarajući reče im: Koji od vas ne bi svojega osla ili vola, da mu padne u zdenac, odmah izvadio u dan subotnji? I ne mogoše Mu na to odgovoriti. A pozvanima kaza priču: Kad si pozvan na pir, ne sjedaj na prvo mjesto, da slučajno među pozvanima ne bude koji odličniji od tebe, i da ne bi došao onaj koji je pozvao tebe i njega i rekao ti: Podaj mjesto ovomu! i tada bi sa stidom morao sjesti na posljednje mjesto. Nego kad si pozvan, došavši sjedni na posljednje mjesto, da ti reče kad dođe onaj koji te je pozvao: Prijatelju, pomakni se više! Tada će ti biti čast pred onima koji sjede s tobom za stolom. Jer svaki koji se uzvisuje, bit će ponižen, a koji se ponizuje, bit će uzvišen.

Poniznost

Kad bismo zaista živjeli s Crkvom, onda bi nam se danas iz dubine duše morao vinuti samo jedan uzdah: — Kako smo mi maleni, a kako si Ti, Bože, neizmerno velik!

Pavao u poslanici govori o veličini Božjoj, o Njegovoj „širini i dužini, visini i dubini“, a evangelist Luka o slabocama ljudskim, o slabocama koje može samo Isus Krist, taj veliki Bog, izliječiti.

Podlistak

Točkice s putovanja

5. Preko jadranskog bila

Evo nas opet na parobrodu, opet na pućini. Ovaj put široj i nepreglednijoj, jer pramac reže preko bila Jadrana u pravcu Ankone. Prvi put širom Jadrana; prvi put na nepreglednoj pućini!

Večer se nekako prije vremena smračila. Na zapadu se nabile nad površinu tmaste oblačine. Mornari su značajno pokazivali na njih kružeći po palubi i učvršćujući uzeta. Bojati se oluje.

Plovimo već nešto preko dva sata. Morska se površina počinje strašivo mreškati od povjetarca, koji bježi pred olujom. Oblačine se popele već nad glave i vratolomno jure. Najednom prasak, grom, prolom vjetra i površina se stala naglo pjeniti i pušiti.

Parobrod počinje naglje rezati površinu sve više okrećući pramac protiv oluji, koja je stala junački da naljuje.

Strašna je godina! Valovi nalijeću, lome se i odmiću. Okomito se uspinju, naglo ruše, da se ponovno uz-

dignu kao div koji se prignuo da skupi sile, pase naglo osovi i nasrne pojačanom snagom. Parobrod izbjegava udarce, reže združene valove i svojim gvozdenim prsobranom raspršava one, koji udaraju, da njihovom bijelom krvlju nahrani bijes ostalih. Na časove zastaje, kao da prikuplja nove snage, odskoči i zastenje, kad ga prirodni atleta podbode odozdo, da zatim rasrđen nasrne i uroni skoro do palube u žučljivoj želji, da zgnječi pod sobom valove, koji bježe.

Nenatkriljivi su Kumićevići opisi oluja, ali nijesu nikad one, što ih priroda daje. Borba je žestoka s obe strane. Užeta žestoko cvile. Paluba se znoj pjenom. Naprijed se ide i ne ide. Već je skoro ponoć. Napokon je oluja jenjala jer se godina već prebacila i parobrod je mogao lakše da kreće. Prestrašeni putnici izmiljuju na palubu blijedi ko krpa.

U daljini su još uvijek praskali gromovi i njihova jeka odbijajući se od velebitske vrleti kō podzemni šum tutnji. Siromašni medvjed Brundo gdje se sakrio na toj goleti po ovoj godini?!

Napokon u 7 sati u jutro sa punim satom zakašnjenja izmoreni stigismo u Ankonu: parobrod od borbe radi koje će morati na manji popravak, a mi od besanice, radi koje će nam se negdje trebati dobro ispraviti.

da ću razumjeti. Ja bez daljnega rekoh na talijanskom: „Ja piti kava, mlijeko“. On pak nastavi pitati, pa videći, da ne razumijem ni riječi, posluzi se velikodušno prirodni znakovima te me upita: „Latte (što je značilo mlijeko) od be-ee ili od mu-u“. Eh, sad istom razumjeh, da se radi o ovcjem i kravljem mlijeku, pa odgovorih: „Be-ee!“ Čudio me je što i to treba pitati u gostionici. Kad izidoh, opazim nad ulazom natpis: „Restaurant I. klase“.

Još je falilo desetak minuta do odlaska pa sam morao čekati na peronu stanice. Zao mi je bilo, što nemam vremena da pregledam nekoć tako slavan trgovački grad Jakin (Ankona), kamō su po trgovačkom poslu svagdan stizali stari Dubrovčani. Jakin je bila jedna od najvažnijih luka, koja nas je spajala sa zapadnom kulturom. Tu su naši dubrovački gospari u ono doba davno i slavno imali svoje ljetnikovce.

U njegovoj je blizini to jest, u slavnom Loretu, naš pjesnik Gjivo Gundulić počastio u svom dvorcu kralja Vladislava, kome je kasnije posvetio svoj „Osman“. Ne vidjevši ništa od svega toga morao sam ostaviti Ankonu, jer je vlak već stigao, i ja udoh u vagon treće klase, bojeći se ući u onaj prve, da me ne bi opet pitali, hoću li kravljega ili kozjega mlijeka.

F. Denys

Nekoć je Isus izliječio „čovjeka koji je imao vodenu bolest“. Čudeno ga je izliječio. Ali On i danas liječi. Liječi sve nas — jer svi smo mi bolesni — u svojim sedmerim Sakramentima, a osobito u Sakramentu isposijedi i pričesti. Liječi nas i u činu kada pobožno i liturgijski prisustvujemo Njegovoj nekrvnoj Žrtvi, svetoj Misi.

A mi, iako smo teški bolesnici, visoko dižemo glavu i mislimo da je i nama: zdravlje, snaga i gospodstvo. To umišljanje i obmanjivanje zove se običnom riječju: oholost. — Medutim, „svaki koji se uzvisuje, više ponižen...“

Zivimo, ali ne po sebi. Radimo priskrbujemo što nam je potrebno za život, ali ne po svojoj moći. Snaga za život, rad i skrb daje nam jedino Bog. — E, pa zašto se onda poiosimo, zašto se dižemo nad najviše rhunce gora, misleći da je naša zemlja i nebo?

Zato će danas samo onaj iskrenio i pravo moliti koji bude ponavljao molitvene riječi iz početne pjesme današnje sv. Mise:

„Prikloni, Gospodine, u svoje i usliši me, jer sam bog i siromah“.

Tako moli Crkva u ime naše, a ako su uvijek molili i svi koji su zaista prodrli u duh Crkve i upoznali, u koliko se to može, sebe i Boga.

Ali i tu se zahtijeva vježba. A u poniznosti pred Bogom, velikim Gospodarom svemira, najlakše ćemo se jezbat tako, da često ponizimo i zajažimo sebe pred svojim bližnjim.

Bog sve stotruko naplaćuje, pa e sigurno naplatiti i naše svojevoljno amozatijavanje, našu poniznost iz ljubavi prema Njemu. Daće nam se prena Njegovoj vlastitoj riječi: „... a koji se ponizuje, biće uzvišen“.

Ta misao neka nas prati do sljedeće nedjelje.

Liturg

Po svijetu

SANTANDER PAO. Nacionalističke čete su prošlih dana tako naglo napredovale prema Santanderu, da su crveni morali na to uzmicati. U samom gradu došlo je do obune kod civilnog pučanstva, koje je htjelo zahtijevati, da se grad preda bez borbe. I grad se predao. 25. VIII. t. g. oko 10 sata popodne ušle su prve nacionalističke čete u Santander, gdje su ih građani dočekali s oduševljenjem. Nakon osvojenja Santandera položaj se nacionalista pomakao natno naprijed. Broj crvenih četa, koje su spjele umaknuti iz provincije Santander u Asturiju, upravo je minimalan. Opoljenim rvenim i baskijskim četama nije preostalo drugo nego da se predađu. Tom zgodom zarobljeno je 48 bataljuna sa oko 60 hiljada crvenih i baskijskih vojnika te ogromni atni materijal. Da podigne poljuljani moral svojih četa i pučanstva, koje se nalazi od njezinom vlašću, valencijska je vlada aretila hitnu ofenzivu na aragonskoj fronti sa relativno velikim snagama Katalonaca. To ne samo da je ova njihova ofenziva uzbijena, nego su nacionalisti i na ovom ojištu zabilježili lijepih uspjeha. Nacionalističke čete osvajaaju sada zapadni dio porajine Santander, a onda je na udaru Asturija. Na desetke kilometara zapadno d Santandera prema Asturiji nisu našle i na kakav otpor. Položaj crvenih u Asturiji je beznačajan, pak se u najskorije vrijeme može očekivati likvidacija sjeverne fronte. Tada će nacionalisti svojih oko 70 hiljada vojnika moći prebaciti na aragonsku ili madridsku frontu.

KINESKO-JAPANSKI RAT je u punom jeku. Oko Vusunga bjesni krvava bitka, koja još uvijek nije svršila. Tvrđava Vungung prelazi iz ruke u ruku. Kina je proglasila opću mobilizaciju i sa Sovjetskom Rusijom sklopila nenavalni pakt, koji mnogi umiče kao vojni pakt protiv Japana.

TRI MUSSOLINIJEVE TOČKE. U ovom velikom govoru, što ga je održao prošlih dana u Palermu, pretsjednik talijanske vlade Mussolini iznio je uglavnom tri točke, do kojih je Italiji mnogo stalo. To su: 1. priznanje talijanskog carstva; 2. vrsta osovina Rim-Berlin, s kojom mogu sviračunati i 3. isključenje Moskve iz Sredozemnog mora. Mussolini je jasno rekao, da Italija ne će nikada dozvoliti, da je boljševici ugnijezde u Sredozemnom moru. Mussolinijev govor saslušalo je oko 300 hiljada ljudi, među kojima brojni vojnici, koji su tih dana bili na manevrima u Siciliji.

Treba nam ljudi dubokog uvjerenja!

Jesmo li katolički narod?

Mi često ističemo katoličku notu u našem narodnom životu; posebice u životu prošlosti.

Istinita je riječ — da je katolicizam vjera kojom smo uvedeni u zbor kulturnih naroda; i dignuti iz naše prošlosti ono što smo s katolicizmom dobili, znači — staviti nas pod ruku s onim narodima koji još nisu prešli prag svoga barbarstva.

Koliko puta su dosada i vjerski i narodni pretstavnici dali javno priznanje katolicizmu, kao najjačemu odgojnom čimbeniku! Koliko puta smo istaknuli da u svoj katolicizam ne damo dirati, jer da je on usko povezan s nama, da naša narodna duša diše njegovim životom.

Puno lijepih riječi i priznanja palo je odozgo i odozdo. I sve je opravdano i razumljivo, i ne ćemo reći da je neiskreno i namješteno. Mi se ponosimo svojim pripadništvom katoličkom kršćanstvu, kao vjeri kulturno najjačih naroda.

Jedno pitanje! A da li život sadašnjice glasno govori o našem stopostotnom pripadništvu katolicizmu?

Ne! Za sada niti ne mislimo na nemoral koji nam potgriza temelje svojim slobodnim i jeftinim pašovanjem u selu i gradu. Niti se ne zaustavljamo zasad na onima koji su navijestili rat šestoj Božjoj zapovijedi.

Naše pitanje odnosi se na tekovine današnjice, i pitamo — da li one govore o našem pripadništvu katolicizmu. Mi smo rekli — ne! Za nama će ponoviti svi oni koji otvoreno gledaju na život oko sebe.

Mi smo narod katoličke prošlosti i sadašnjosti — a gdje su nam katolička poduzeća i ustanove? Mi smo narod iz katoličkoga tabora — a gdje su nam dnevne novine, gdje štamparska i nakladna izdanja? Mi smo narod katoličke svijesti — a gdje su nam gospodarske ustanove koje bi pridignule našega čovjeka, da ne bude svakomu sluga i rob, nego već jednom svoj na svomu? Gdje sve drugo? — Jer imamo malo i ništa.

Mi smo narod ne samo s pretežnom većinom katolički, nego u ovim krajevima isključivo katolički. Hrvat, rođen između Save i Drave, i onaj iz hrvatskog i dalmatinskog primorja, pozna samo jednu vjeru otaca — a ta je katolička. I mi, narod isključivo katolički, ne možemo se pohvaliti s tekovinama s katoličkim obilježjem.

Daleko smo od toga da bismo na svaku trgovinu i poduzeće htjeli ispisati velikim slovima: „katolička banka“, „katolička tiskara“, „katolička veletrgovina“... Kad mi ovdje ističemo da se ne možemo pohvaliti s

tekovinama vremena, tim hoćemo reći — da tekovine u ogromnoj većini u čisto katoličkom narodu ne samo da ne rade pozitivno u okviru načela na kojima se temelji katolicizam, nego vrše rušilačku ulogu na svim linijama. S katolicizmom se ne računa, preko njegovih se načela prelazi.

Pojedinaca svake vrsti se svugdje nade. Pa ni katolički narod ne može biti od toga pošteđen. Svugdje ćemo naići na veće ili manje skupine koje će zauzimati protivan stav od onoga što ga ima većina. Ali ako ta manja skupina, bilo s koga razloga, prodrde i osvoji javni život, to je loša svjedodžba za većinu koja se daje tako jeftino voditi.

Ni novine, ni poduzeća ne bi mogli postojati kad ne bi bilo sredine koja ih prima i uzdrži. Sve tekovine u našem javnom životu, koje idu mimo ili protiv osnovnih načela na kojima temelji naš katolicizam, također ne bi mogle ne samo gospodski živjeti nego niti životariti, kad ne bi primale hranu od nas — naroda isključivo katoličkoga. A kad one žive i pomlađenim snagama prelaze preko osnovnih temelja katolicizma, to je svjedodžba kulturnog siromaštva našega duha — našega mozga i srca — nas katoličkoga naroda.

Mi u većini ne shvaćamo ulogu koju imaju vršiti katolička načela u životu jednoga isključivo katoličkoga naroda. I danas, kada mlada generacija nastoji da katolička načela budu primjenjivana u javnom životu, to se tumaći svakako.

Većina gleda na katoličko grupiranje kao na neku vrst politikanstva i strančarenja.

Jednom zauvijek treba da svi znamo i svima doviknemo: katolicizam nije stranka ni strančarstvo, nego je to nazor na svijet, onakav nazor kakav je iznio pred ljude Gospodin naš Isus Krist. A jer je to nazor što nam ga je iznio Bog u osobi čovjeka, a Bog je vrhovni gospodar svega, to i načela koja nam je On iznio, moraju vladati životom u svim njegovim pojavama. Za tim i ničim drugim idu ljudi katoličkoga programa, i zato smo mi katolički osvjedočeni pojedinci i skupine nepopustljivi, jer znamo što hoćemo i da je opravdano i duboko temeljeno ono za čim idemo.

Zašto mi kao katolički narod dosada nismo davali tekovine koje temelje svoj rad na načelima katolicizma, nego smo podržavali i podržavamo ono što je mimo i protiv tih načela? Zato, jer je naša vjera više vjera čuvstva nego dubokog i prožetog uvjerenja.

Jer ćemo odgajati ljude dubokog uvjerenja!

Junior

Dnevni i životni problemi

Pismo mladom prijatelju

Mladi prijatelju,

Vi mi puni ushita i udivljenja pišete o našem divnom moru, koje Vas je očaralo kroz ono kratko vrijeme, što ste proboravili u našoj sunčanoj Dalmaciji. Da, divno je more! I naš, koji ga svaki dan promatramo, ono osvaja i oživljuje, jer more je puno radosti, puno života. Njegova mirnoća i njegova uzburkanost — sve to ima svoje čare. Njegov tihi šapat, kad pliče naše obale, kao i njegova grozna rika, kad se propinje i skače na naše litice — sve to mi rado slušamo, jer more nam znađe mnogo toga pričati o slavnoj našoj hrvatskoj prošlosti. Ono nam priča o ladama i galijama Domagoja i Tomislava, o slavnim pobjedama djedova naših, koji su se borili za ovaj dragi krš zemlje naše...

Da, more, more... Ali dok čitam Vaše pismo, koje ste mi ovih dana poslao iz šumovite Slovenije, i promatram u njemu Vašu dušu, čini mi se, da stojim kraj uzburkanog mora. I Vaša je duša nemirna i burna kao naše plavo more. I ona skače i propinje se, te bi se htjela dohvatiti visokih litica Istine, Dobrote i Ljepote. I ona se pjeni i buči, a ja sve slušam i shvaćam potpuno Vaše borbe, Vaše

do sam uvjeren, da Marija ne će prezetiti moje iskrene molbe!

A sada da odgovorim na Vaše pismo? Pokušaću, iako ćete opaziti mnogu manjkavost u mojem odgovoru. Moji dnevni poslovi, kao i drugi „tehnički“ razlozi, koji su izvan mojih i g. urednika moći, ne će mi dozvoljavati, da Vam sve napišem, što bih želio. Ali Vi ćete me sigurno sve razumjeti, a manjkavosti Vi ćete znati pročitati i između redaka...

Dakle, zadnjih dana Vi mnogo raspravljate s Vašim drugovima o konkordatu i borbi, koja se razvila oko njega. Svak ima različito mišljenje o tome, a Vi biste htjeli čuti i moje? Vi vrlo dobro znate, da je konkordat zakon, koji uređuje pravni položaj katoličke Crkve u državi. Takav zakon kod nas ima već i pravoslavna i muslimanska crkva. I kad su te crkve uređivale svoj pravni položaj sa državom, onda su i slovenski i hrvatski katolici mirovali i pustili ljude, da svoje posle urede, kako znadu i umiju. Medutim, kad se radilo, da katolička Crkva dobije takav zakon, onda je — — — diglo takvu harangu — — —, da je prava sramota. Dakle, radi se samo o zakonu, kakav ima i srpsko pravoslavlje, o konkordatu, koji su sklopile većina kulturnih država. Medutim, mi se Hrvati katolici čitavoj ovoj kampanji ništa ne čudimo, dapače, ona nas s izvjesne strane i veseli, jer se ovako otkrivaju „misli mnogih srdaca“ i između sebe se bolje upoznavamo! Tako na pr. sad bar znamo, u čemu se sastoji „trpeljivost“, o kojoj nam toliko trube! Mi katolici moramo biti ponosni na svoju svetu katoličku Crkvu i sa prezirnom gledati na svu ovu podlu borbu, puni uvjerenja, da katoličku Crkvu ne može niko srušiti: ni Neroni, ni Dioklecijani, ni Fociji, ni Luteri, ni Bismarki, ni Staljni, pa ni — si licet parva... — Janjčić et co... — — — — —

Lijepo je od Vas, što volite čitanje i što Vam je lijepa knjiga najbolji prijatelj i pratilac. Samo tu morate biti oprezan! Mlada duša slična je spužvi, koja upija u se vodu kakva joj se približi: čistu ili nečistu. Zato pazite, da se Vaša mlada i neiskusna duša ne napije iz blatnog izvora, jer bi to za nju moglo biti katastrofalno. Vi još niste kadar, da lučite čiste izvore od nečistih, pravu lektiru od nepravde, pa zato trebate pomoći od iskusnoga čovjeka. Svaka duševna zaraza u mladim danima nosi sobom teške posljedice. Zato oprezan, da ne biste kasnije sa Danteom proklinjali: Galeotto fù il libro e chi lo scrisse! — Pišete mi, da ste upravo svršio knjigu „Ozka vrata“ od „prijatnog francuskog pisca André Gide-a“, „koji je rastao iz one umjetničke struje koncem 19. stoljeća, kojoj je bilo geslo: umjetnost radi umjetnosti“. Bez sumnje André Gide je veliko ime ne samo francuske, nego i svjetske književnosti. Geslo umjetničke struje, kojoj je pripadao André Gide je doista bilo: umjetnost radi umjetnosti, ali oni se nisu držali toga gesla (uoostalom to je geslo krivo!), već su pod firmom umjetnosti širili svoje krive nazore. Takav je bio i André Gide — bio, velim, jer danas je i on uvidio svoje zablude. U mladosti skrajni individualista, a kasnije je pristao uz komuniste, koji su iskorišćavali njegovo ime u svoje propagandističke svrhe. Svi ozbiljni ljudi su se čudili, kako je genijalni pisac mogao pristati uz komuniste, što je tamo moglo da zaokupi njegov veliki duh. Kasnije je sam izjavio više puta, da njegove simpatije za komunizam ne proističu iz proučavanja političkih, gospodarskih, socijalnih i filozofskih problema, već iz suosjećanja sa potlačeniima i socijalno zapostavljenima. Gide je povjerovao, da će komunizam donijeti spas čovječanstvu. Medutim prošle je godine otišao Gide u Rusiju, da se tamo sam uvjeri o „blagodati“ komunizma. I uvjerio se, da je Rusija upropaštena, a da ju je upropastio komunizam! Vidio je sve nepravde i tiranstvo, koje žido-boljševici vrše nad ruskim narodom i zgrozio se. Vidio je užasan život ruskoga seljaka, silnu korupciju, bijedu radnika, zaglupljivanje masa, diktaturu poluboga Staljina, progone vjernika, masu „besprizornih“ itd. itd. i André

Gide je promijenio svoje mišljenje o komunizmu. Bio je pošten i otvoreno je i objektivno napisao u knjizi „Povratak iz SSSR“ („Retour de l'U. R. S. S.“, Paris 1936.) sve grozote, koje je vidio u komunističkom „raju“. Ta je njegova knjiga pobudila silnu senzaciju i komunistima napravila silnih neugodnosti. Ali André Gide je htio reći istinu. „Ako sam se u početku prevario, bolje je, da kasnije priznam svoju pogrešku, jer se osjećam odgovornim za one, koje je ta pogreška zavela“. Njega vodi ljubav istini. „Ima u mojim očima važnijih stvari, nego što je moja osoba; važnijih nego što je SSSR: to je čovječanstvo, njegov udes i njegova kultura“. Radi tih vrednota odlučuje se, dakle, André Gide da napiše gorku istinu o Rusiji, radi čega su ga komunisti strahovito napadali i napadaju. Isto je učinio i u svojoj nedavno izašloj knjizi, osudivši komunizam kao najveću zabludu i neprijatelja čovječanstva.

Eto vidite, mladi prijatelju, tako je André Gide osudio samoga sebe, svoje misli i nazore, one misli, one ideje, koje Vas toliko zanašaju. André Gide je bio zaveden i sam je mnoge druge zaveo. On je sada progledao i želi, da svi zavedeni progledaju.

Dakle, pozor! Iz blatnog izvora nikad ne smijete piti, e da se ne inficira Vaša mlada i poletna duša!

Sibenik, 2. IX. 1937.

Peč

Po državi

EUHARISTIJSKI KONGRES U BOS. BRODU održan je u nedjelju 22. VIII. t. g. Prisustvovalo mu je mnoštvo naroda iz Slavonije i Bosne te Bunjevaca iz Sombora. Svečanu Misu pred kolodvorom služio je Mons. M. Bekavac, koji je zastupao sarajevskog nadbiskupa preuzv. Sarića. Iza Mise razvila se gradom velika teoforička procesija. Nato je bilo svečano javno zborovanje, na kome su govorili dr. Smiljan Čekada, dr. Josip Gunčević i prof. Marica Stanković. Popodne je bila križarska akademija i križarsko zborovanje sa više govornika.

POVOLJNO STANJE PREUZV. CAREVIĆA Dubrovački biskup preuzv. dr. J. M. Carević osjeća se sada dobro. Temperatura više nema, pak je u stanju, da prima i posjete.

NAS IZVOZ za sedam prvih mjeseci 1937. povećao se prema prošlogodišnjem za 1.392 milijuna dinara. Mjesto gubitka od 351 milijuna i 960 hiljada u 1936. naš trgovački bilanac ove godine pokazuje suvišak od 505 milijuna i 750 hiljada dinara.

DOGADAJI U VALJEVU. Agencija *Avala* izdala je ovo službeno saopćenje: „Dne 28. o. mj. oko 20.30 sati sreski odbor JRZ u Valjevu sazvaio je u kavani „Zlatibor“ konferenciju, koja je vlastima uredno prijavljena i odobrena. Jednovremeno protivnički režima tajno su skupili svoje prijatelje u namjeri da napadnu lokal „Zlatibor“ i da rastjeraju ovu konferenciju. Pred početak konferencije pristaše opozicije s većim dijelom komunističkih i drugih ljevičara, koji su bili dotle prikriveni u obližnjim lokalima i izmiješani sa nezainteresiranom publikom, koja je sjedila pred kavanama i šetala ulicom, pokušali su demonstrirati i napadati kamenjem kavanu „Zlatibor“ i na jedan dio pristaša JRZ, koji su stajali vani, pošto u dvorani nije bilo više mjesta. Organi žandarmerije i općinska straža, koji su ovdje održavali red, razbili su demonstrante i napadače u nekoliko grupa i potisli ih u sporedne ulice. Koristeći se ulgovima ulica i slabijom rasvjetom jedna grupa demonstranata napala je kamenjem organe sigurnosti. Od demonstranata i napadača ispaljeno je i nekoliko revolverskih metaka, a čuli su se poklici: „Živila Sovjetska Rusija!“ Ovom prilikom ranjeno je kamenjem nekoliko organa sigurnosti, od kojih dvojica teško. Lakše je ranjen i sam vodni oficir. Organi javne sigurnosti pozvali su demonstrante i napadače, da u ime zakona prestanu sa napadajem i da se u miru razidu, a kako oni nisu poslušali, već su napadaj nastavili, žandari su prema propisima svoje službe u ličnoj obrani upotrijebili vatreno oružje. Ovom prilikom lakše su ranjene tri osobe. Poslije toga su se demonstranti razbjegli i javni red i mir je uspostavljen. Konferencija u kavani „Zlatibor“ nije prekinuta i završena je u potpunom redu i miru. Povedenom istragom

Na braniku

Zašto „nema“ Boga?

Nedavno sam pročitao u jednoj knjizi slijedeće:

„Vi dakle vjerujete kao stvorovi iz prostoga puka u svoj opstanak? Još su vam zavezane oči koprenama toga djetinjinskog praznovjerja? Zar ne shvaćate, kad jednom već dopustimo vaš opstanak i uslijed toga i opstanak drugih kao i opstanak svemira, da bismo nužno morali dopustiti i opstanak najvišeg bića, vječnog Tvorca svega? Zar ne znate, da je Bog umro i da smo ga mi filozofi ubili na definitivni način?“

To je dio razgovora iz jednoga romana. Svidio mi se ovaj dio, jer karakterističan za današnjicu, iskren i istinit. Boga nema, jer Ga ne treba. Tako misle ljudi.

Da, ne bi trebalo da Ga bude radi grijeha, koji nikada nisu bili ovako veliki i brojni, a uza sve to dozvoljeni i tolerirani. Ne treba Bog onima, kojima je nečistoća pokretač svih njihovih djela i koji su veoma blizu životinji, a koji put i nži od nje. Sigurno je, da je Bog suvišan onoj grupi mladih djevojaka i mladića, koja je i ovoga ljeta negdje na ferijalnom ljetovalištu išla stopama crvenih apostola, plaćenih straninim novcem, živjela životom slobode, strasti i nagona. Dabome, njima bi smetao Bog i kad se povrate na naše univerze ili srednje škole, a možda i u radione, jer im ne bi dozvolio da i dalje nastave u močvarama slobodne ljubavi i divljega braka. Nema Njega za one koji rade sve i sva, da poljuljaju temeljima obitelji, da za neke ljude ukinu privatno vlasništvo i proglašaju jednakost sviju, osim za sebe i svoje džepove. Nema Boga ni onim muževima ili ženama, kojima je tijesno u bračnom jarmu, pa traže slatku slobodu u zagrljaju sebi ravnih,

Za našu uzdanicu

Pred otvorenjem školske godine

Do koji dan započeti će redovita obuka na našim srednjim školama, o kojima danas iskrisuju pitanja jedno za drugim, koja se često raspravljaju na školskim anketama, na kongresima i po revijama. No većina tih pitanja naše srednje škole nalaze svoje premise u materijalističkom nazoru o svijetu, koji uništava duhovne vrednote naše omladine. Tako se raspravlja većinom o sportu, o zabavama, o dinamici života i sl., dok se veoma malo vodi računa o štetnim i uobičajenim nazorima, koji su se godinama ukorijenili u naše škole. Da samo spomenemo ovdje neke anomalije, uprav obzirom na mjesne prilike, koje vladaju na šibenskoj realnoj gimnaziji.

Ima srednjih škola, u kojima još postoji pogubni sistem koedukacije, i ako su njegovi kobni plodovi zasitili i izživjeli mnoge poratne naraštaje srednjoškolske omladine, koju su doveli do moralnoga, a kasnije i socijalnoga rasula. Naši srednjoškolski nastavnici veoma često upiru prstom u sve nečaste ovakvog sistema uzgoja, po kojemu trpi i pedagogija i nastava. Danas su pozvane sve naše vlasti, osobito školske, da stanu na put materijalizaciji javnoga i dačkoga života, a s druge strane zagovara se ovakav pogubni sistem uzgoja, koji je pogazio čast i dostojanstvo djevojke i mladića na srednjim školama. Po našim većim gradovima, u Ljubljani, Mariboru, Zagrebu, Sušaku, Splitu itd., postoje posebne ženske realne gimnazije, u nekim mjestima u istoj zgradi s popodnevnim obukom. Zašto se ne bi dala provesti posebna obuka za učenicice i na šibenskoj realnoj gimnaziji s posebnom upravom? Ako li to za ovu godinu nije moguće, zašto se barem ne formiraju posebna ženska o-

ustanovljeni su kolovode ovog napadaja i uhapšeni su izuzev glavnog organizatora dra Radomira Stefanovića, liječnika iz Valjeva, koji je u bijegu i krije se.“ — „*Ponedjeljski Slovenec*“ o ovim incidentima javlja još i ovo: „Za vrijeme konferencije JRZ u hotelu Zlatibor skupina ekstremnih ljevičara, među kojom je bilo pomiješano i više omladine u starosti od 14 do 17 godina, pokušala je demonstrirati. U tim demonstracijama bila je ranjena i poznata komunistkinja gđa Almuli, suplentica na valjevskoj gimnaziji, koju je prosvjetni ministar, radi nesavjesnog rada u gimnaziji, kaznio s uskratkom plate za 15 dana. Organi javne sigurnosti su raspršili demonstrante i za par minuta napravili red.“

moralno propalih i nevrijednih. Htjela bi da nema Boga i ona djevojka, koja će tako lako i vjerom krenuti, samo da se uca. Jasno je, da On smeta onima, koji tako lako i preko noći postaju bogatima guleći sirotinju i živeći na račun njihova znoja i krvi. A i moderna nauka, djelo iskvarenih i izmođenih snova jedne trule generacije, mora i radi sebe i radi srećine, u kojoj živi da tvrdi i dokazuje, da nema Boga. A da to „dokažu“ ništa im nije smiješno, pa se hvataju u najsmješnijih bedastoća i ludorija kao što je ona: možda i mi ne postojimo, jer ako postojimo mi i stvari oko nas, postoji i onaj, koji nas je stvorio, koji je stvorio i sve oko nas, a taj ne smije opstojati, jer su ljudi tako nisko pali.

Neka ljudi prestanu griješiti i odmah će im biti jasno, da postoji Tvorac svega, i materijalnoga i duhovnoga. Jasno im je to i sada, ali ne mogu da priznaju, a onda će to lako moći. Neka ljudi prestanu biti robovi nečistoće i djeca strasti, pa će mnogo toga priznati, što sada ne mogu. Slaba i bolesna generacija bluda, propali sinovi tame žele, da Ga nema, pa varaju i sebe i druge, da je moderna nauka, odnosno filozofija, uvjerenja, da Ga nema, a oni, koji drukčije žive, koji drže do sebe i dostojanstva čovjeka, sinovi svijetla, vjeruju i znadu, da postoji moćan, veliki i svet Tvorac svega, da postoji Bog. I jer svojim životom nastoje ići stopama Njegova zakona, ne pada im napamet, da niječu očite dokaze Njegove opstojnosti. Budimo čisti poput djece i vjeroćemo u Nj i bit će naše uvjerenje iskreno i čvrsto. I priprosto čovjeku dobra života bit će jasno ono, što bi htio iskvareni učitelj, da mu nije jasno. R.

Život Šibenika

NOVI GRADSKI ZUPNIK. Preuzv. skup uvažio je i primio ostavku dosadašnjega gradskog župnika preč. dra Ivana Ekinje i na njegovo mjesto imenovao preč. don Antu Šaru, kanonika stolno kaptola. Prečasnomo gospodinu na novom odgovornom položaju želimo što više uspjeha i Božjega blagoslova. Čestitamo!

MALA GOSPA U VAROSU. Blagd. Male Gospe biće i ove godine najsvečanije proslavljen u varoškoj župskoj crkvi u sjeću 8. t. mj. U predvečerje biće u 7. večernja, a zatim vatromet. Na Gospu 1. će ujutro u 5 s. lekcije. U 6 s. pjevana s. Misa. Zatim tih sv. Mise u 7, 7 1/2, 8 1/2 i 9 s. U 10 1/2 s. zadnja svečana s. Misa. Popodne u 5 1/2 procesija. Iza procesije propovijed i blagoslov.

OTVOR OSNOVNIH SKOLA. U sjeću 1. t. mj. sve osnovne škole u gradu započele su novu školsku godinu sv. Misom i zazivom Duha Svetoga.

URA KLANJANJA s propovijedu bit će u prvu nedjelju 5. t. mj. u katedrali sv. Jakova od 6 do 7 sati naveče.

REĐENJE ZA ĐAKONA. Prošle nedjelje vlč. g. Ivo Jakovljević naš grad danin i svršen bogoslov šibenske biskupije, primio je sv. red đakonata od preuzv. biskupa. Čestitamo!

GRADNJA TVORNICE CEMENTA Društvo „Dinara“ iz Splita kani sagraditi u Zablacu kraj Šibenika tvornicu cementa. U tu svrhu društvo je uputilo molbu gradskoj općini, da ustupi veći kompleks zemljišta za gradnju tvornice. Općina je svojoj posljednjoj sjednici 29. t. mj. udovoljila molbi postavivši neke svoje uvjete.

RED SV. MISA U VRPOLJU NA MALU GOSPU. Ujutro u 4 s. prva s. Misa, propovijed i dijeljenje sv. pričest. Zatim u 6, 7 1/2 i 8 1/2 s. sv. Mise. U 9 s. lekcije. U 11 s. pjevana župska s. Misa i propovijed. Iza sv. Mise blagoslov sa Presvetim.

SVI PITOMCI BISKUPSKOG ĐAKONOG SJEMENISTA u Šibeniku upozoravaju se, da svi moraju biti u zavedu do 1. IX. u 6 sati naveče — *Uprava*.

SVIM ČLANICAMA „ŽIVOGA SVJETLA“ javljam, da je nakana klanjanja slijedeći tjedan (od 6.—12. IX.): da sastavni rad svih naših vjerskih društava i društava Katoličke Akcije oko obnove vjerskoga života svojih članova putem euharistijskoga pokreta uspije što prije i što bolje. — *Don Ante Radic*.

DAROVI U FOND NASEGA LISTA Mjesto čestitke ovogodišnjim mladomiscima: Don Ante Šare, kanonik, D. 50. — Da počasti uspomenu pk. Nemozije Delprà: Don Frane Grandov D. 10. — Da počasti uspomenu pk. Marije Sentinella: Don Ante Radić Din 1. — Da počasti uspomenu pk. Marije Sentinella: Don Frane Grandov Din 10. — Da počasti uspomenu pk. Ivana Katalinica: Don Ante Radić Din 10. — *Uprava* harno zahvaljuje.

Križarske vijesti

PROSLAVA KRIŽARSKOGA DANA FILIPJAKOVU. U nedjelju 5. t. mj. Križari Filipjakovu, uz sudjelovanje okolnih križarskih i križaričkih društava, slave sv. čano križarski dan uz ovaj program: U 8 s. sv. Misa i Pričest; u 11 s. svečani stanak; u 3 s. pp. doček gostiju; u 3 1/2 povorka Križara i Križarica; u 4 s. križarski zbor; u 7 s. odlazak gostiju. Križari Križarice Šibenika i okolice mogu se poslužiti nedjeljnom popusnom izletnom kat. tom Jadr. Plovidbe.

NOVO KRIŽ. BRATSTVO osnovano je u Slunju (okružje senjsko).

ODRŽANE KRIŽARSKO PIREDBE U nedjelju 29. kolovoza održane su večer križarske priredbe, proslave križarskog dana itd.: U Čadavici za područje krajevnog odbora u Podr. Slatini, gdje je bio dr. Protulipac; u Donjoj Stubici desetogodišnjica društva i križ. dan, gdje je bio br. Stj. Ramljak; u Jelačićevu Novigradu Podravskom križ. dan, gdje je bio dr. Cicak.

NOVA SIMBOLIČKA IGRA za muške „Lijepa naša“, izišla je i dobiva se kod VKB uz cijenu od 2 din.

NOVI IGROKAZ, šaljiv, „Šupljo glavski pisar“ dobiva se u VKB.

je. Naši se dački roditelji napokon nadaju da će u novoj školskoj zgradi biti provedena uska saradnja između doma i škole preko ustanove, koja je za tu svrhu ustanovljena.